

Stav udruge ZVEI

Potencijal putem digitalnih informacija za upotrebu

Naš stav

U ime njemačkih proizvođača električne i digitalne opreme udruge ZVEI izričito podupire cilj **zelene i digitalne tranzicije** koji je najavila Europska komisija. U sklopu promicanja tog cilja želimo predstaviti gledište da jačanje digitalizacije može stvoriti dodatnu vrijednost – kako za okoliš, tako i za krajnje korisnike. U tom se kontekstu ZVEI zalaže za **stvaranje pravne sigurnosti u kojoj će se popratne informacije pružati u potpuno digitalnom obliku** u skladu s našim ključnim zahtjevima u nastavku.

Trenutačna situacija

Premda je digitalizacija već sastavni dio svakodnevice stanovnika EU-a, prilikom kupnje proizvoda još se uvijek upotrebljava **velika količina papirnatih primjeraka dokumenata koja se može izbjeći**. Zbog trenutnog tumačenja europskog zakona o proizvodima širok se raspon popratnih informacija (npr. sigurnosnih informacija, uputa itd.) za svaki proizvod i dalje isporučuje u papirnatom obliku. Istovremeno velik broj krajnjih korisnika takve informacije bacaju odmah nakon kupnje te tako stvaraju tone otpada koji se može izbjeći.

No većina europskih zakonodavstava o usklađivanju proizvoda (pogledajte aneks: Primjeri regulatornih dokumenata i preporuka) **ne pruža pravnu sigurnost ni dosljedna pravila o potpunoj digitalnoj isporuci popratnih informacija** te sadrži nejasne pravne pojmove. Usto u literaturi i sudskoj praksi postoji zastarjelo i nedosljedno tumačenje prema kojem se zahtijeva „predočenje” popratnih informacija, uz dodatak dokumenata sa smjernicama (npr. Plavi vodič). Na temelju tog strogog tumačenja, primjerice, PDF datoteka kojoj možete pristupiti putem web-veze ne bi bila dostatna jer ne ispunjava takvo tumačenje predočenja. To znači da iako krajnji korisnici imaju pristup internetu putem pametnih telefona, tableta ili prijenosnih računala, i dalje se očekuje predočenje fizičkog dokumenta.

Je li takav **zahtjev i dalje ažuran?**

Neki od najnovijih zakonskih propisa o usklađivanju proizvoda EU-a (npr. Uredba o strojevima) već imaju odredbe o digitalnom obliku popratnih informacija. No kako većinu proizvoda elektroindustrijskog sektora pokriva više od jednog EU zakonodavstva o usklađivanju proizvoda, postoji manjak općenite dosljednosti. Zbog **nastalih pravnih nejasnoća mnogi proizvođači smatraju da su prisiljeni i dalje pružati papirnatu dokumente** kako bi izbjegli negativne posljedice kao što su skupi pravni sporovi u slučaju odgovornosti ili sankcija od strane tijela za nadzor tržišta. Takva praksa ne odgovara tehnološkoj stvarnosti ni potrebama krajnjih korisnika. Stoga bi trebalo uzeti u obzir i to da papirnatu dokumenti zapravo više ne predstavljaju najbolji oblik. Tako, primjerice, mogućnost ažuriranja, prijenos trećim stranama, fizička ograničenja i utjecaj na okoliš ukazuju na jasne nedostatke dokumenata u papirnatom obliku.

Potencijal za okoliš i građane EU-a putem digitalnih informacija za upotrebu

Osim neospornog **pozitivnog utjecaja na okoliš digitalno pružanje tih informacija** donijelo bi **krajnjim korisnicima mnoge prednosti**: uvijek ažurirane dokumente s lakim pristupom verzijama na različitim jezicima, funkciju pretraživanja, prikaz i pregled bez ikakvih ograničenja i mnogo više. Neke bi se informacije istovremeno mogle prezentirati na korisnicima pristupačiji način, primjerice integracijom animacija i videozapisa ili dodavanjem govornog jezika.

Preporučena radnja

U tom kontekstu ZVEI zagovara **stvaranje pravne sigurnosti**, kao i povezanih pravnih okvira kao što je pouzdanost proizvoda. Proizvođači bi trebali utvrditi prikladan oblik informacija na temelju prirode proizvoda i ciljanih krajnjih korisnika, uzimajući u obzir predviđenu namjenu u svakom pojedinačnom slučaju. Pružanje **informacija o proizvodu u digitalnom obliku** putem **interneta, primjerice skeniranjem QR koda**, trebalo bi prihvatiti kao **najnaprednije rješenje**. Radi usklađivanja ovog pristupa u svim zakonodavstvima za usklađivanje proizvoda (za najmanje 27 zakonskih propisa navedenih u aneksu) te u Plavom vodiču ZVEI predlaže **skupnu uredbu** za EU (pogledajte aneks: Primjeri regulatornih dokumenata i preporuka). To bi bilo održivo i brzo rješenje, koje bi usto podržavalo napore EU-a da smanji birokraciju.

Takav pristup bit će značajan korak prema ciljevima EU-a o održivosti, pridonijet će funkcionalnoj dodanoj vrijednosti informacija te uzeti u obzir kako tehnološke promjene, tako i trenutačno ponašanje građana EU-a.

Činjenice, vrijednosti i podaci

- U 2023. najmanje je **93 % kućanstava u EU-u imalo pristup internetu** (izvor: Eurostat)
- Kao što je pokazala reprezentativna anketa među potrošačima digitalizacija je već 2021. bila sastavni dio svakodnevice građana EU-a (izvor: Innolink):
 - 75 % potrošača želi upute dostupne na mreži
 - 65 % ocjenjuje upute kao manje razumljive zbog njihove duljine i količine informacija
 - 55 % već upotrebljava mrežne vodiče (osobito od proizvođača)
- Samo je u Njemačkoj 2023.
 - potrošačima prodano približno **130 milijuna kućanskih električnih aparata i elektroničkih uređaja za široku potrošnju** (kao što su kuhinjski uređaji, televizori, pametni telefoni itd.) (izvor: GfK retail-panel / Statista). To približno odgovara potrošnji **papira, odnosno CO₂, od 15 600 tona**.
 - U sektoru industrije (kao što su senzori, automatizacija procesa itd.) izrađeno je 290 milijuna proizvoda. To približno odgovara potrošnji **papira, odnosno CO₂, od 34 800 tona**.
- To znači da se svake godine **iskrči oko 2 000 000 m² šuma** za prethodno navedene grupe proizvoda samo za papir potrošen u Njemačkoj, što ukupno daje količinu papira koja **približno trostruko nadmašuje potrošnju šireg gradskog područja Bruxellesa. Zagađenje od ugljikova dioksida odgovara godišnjim emisijama iz približno 36 000 automobila** (uz godišnju kilometražu od 10 000 km).

Kontakt

Tarek Martin El Hawi • Viši pravni savjetnik • Pravni odjel
Telefon: +49 69 6302 334 • Mobitel: +49 162 2664 955 • E-pošta: tarek.hawi@zvei.org

ZVEI e. V. • Electro and Digital Industry Association • Amelia-Mary-Earhart-Str. 12 • 60549 Frankfurt am Main • Njemačka
ID registra lobiranja: R002101 • ID registra transparentnosti EU-a: 94770746469-09 • www.zvei.org

siječnja 2025.